

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

پیش بینی سبک های مدیریت تعارض زوجین بر اساس ویژگی های شخصیتی، نوع دلبستگی و سبک های عشق و ریزی آنها

راحله سبوحی^۱، فریبا حیدری^۲، مریم السادات فاتحی زاده^۳

مقدمه

یکی از عواملی که سازگاری و رضایت زوجین را تحت تأثیر قرار می دهد وجود تعارض^۴ بین زوجین است. می توان گفت تعارض زناشویی نوعی فقدان توافق مداوم معنادار بین دو همسر است که یک یا هر دوی آنها آن را گزارش می کند. منظور از معنادار بودن، تأثیر این مسئله بر عملکرد همسران و منظور از مداوم، اشاره به اختلافاتی است که به مرور زمان از بین نمی روند (هالفورد^۵، ۲۰۰۱). تعارض ممکن است بصورت افسردگی یک یا هر دو زوج، سوء رفتار با همسر یا درگیری لفظی و فیزیکی بین هر دو زوج بروز کند و نهایتاً منجر به طلاق گردد (حکیمی و همکاران، ۱۳۹۱). عوامل مختلفی می تواند در تعارض زناشویی دخالت داشته باشد. یکی از مهمترین عوامل در این زمینه، ویژگی های شخصیتی زوجین می باشد. مدی^۶ (۱۹۸۹) شخصیت را مجموعه ای با ثبات از تمایلات و ویژگی ها می داند که مشترکات و تفاوت های فردی و روانشناختی (افکار، احساسات و اعمال) افراد را تعیین می کند و ممکن است به آسانی، به عنوان نتیجه فشارهای زیست شناختی و اجتماعی زمان قابل درک نباشد. ویژگی های شخصیتی در تمام زمینه های زندگی و روابط اجتماعی انسان جلوه گر می شود و به صورت مستقیم به عنوان عاملی تأثیرگذار بر فرآیندهای ارتباطی زوج ها اثر می گذارد و سازگاری آن ها را تحت تأثیر قرار می دهد. بارلدز^۷ (۲۰۰۵) نیز نشان داد که همسران درگیر و آشفته، روان رنجورتر و درون گرترند و برون گرایی، ارتباط مثبتی با کیفیت زندگی دارد. همچنین فیشر و مک نالتی^۸ (۲۰۰۸) در یک مطالعه طولی نشان دادند که مردان روان رنجورخو در شیوه حل مساله بسیار ضعیف عمل می کنند و در مشاجرات خود با همسر بیشتر از روش تحقیر همسر یا مهارت های غیرمؤثر استفاده می کنند. یکی دیگر از عوامل بسیار مهم که پیش بینی کننده رضایت زناشویی و یا بر عکس، تعارضات زناشویی می باشد سبک دلبستگی زوجین است (بانز^۹، ۲۰۰۴). کیفیت اولیه رابطه دلبستگی، به درجه اطمینان و اعتمادی که در فرد تازه متولد شده در رابطه با منبع ایمنی شکل گرفته ریشه دارد (بارتولومئو و هورویتز^{۱۰}، ۱۹۹۱). سبک دلبستگی یک متغیر فردی است که رضایتمندی را در روابط رمانتیک پیش بینی می کند (دیباچی و همکاران، ۱۳۸۸). هر یک از زوجینی که دارای سبک غیر ایمن هستند نسبت به همسرشان بی اعتمادند و سطوح پایینی از رضایتمندی در روابط را نشان می دهند (استیوبر^{۱۱}، ۲۰۰۵). بعنوان مثال بشارت (۱۳۸۲) نشان داد که زوج هایی که دلبستگی ایمن داشتند وابستگی، اعتماد، تعهد در رضایت بیش تری داشتند و زوج هایی که دارای سبک دلبستگی اجتنابی یا دوسوگرا بودند مشکلات بیشتری در روابط زناشویی خودشان دارند. فینی^{۱۲} (۲۰۰۲) نیز نشان داد که هر چه دلبستگی زوجین ناایمن تر باشد نسبت به رفتارهای طرف مقابل بصورت منفی تری واکنش نشان می دهند. مفهوم مهم دیگری که در پیش بینی تعارض زناشویی اهمیت دارد موضوع عشق، کیفیت و نوع آن است. عشق یک پدیده عصب زیست شناختی پیچیده است که بر اعتماد، باور، لذت و فعالیت های پاداش دهنده مغز استوار است. عشق پیامدهایی برای سلامت و بهزیستی دارد و ممکن است مناطق مرتبط با هیجان، توجه، انگیزش و حافظه را فعال سازد و تنیدگی را کاهش دهد (ایش و استفانو^{۱۳}، ۲۰۰۵). از دیدگاه لی (۱۹۸۸)؛ به نقل از کامکاری، ۱۳۸۸^{۱۴}، عشق ابعاد گوناگونی دارد که در روابط بین فردی به صورت های مختلف جلوه گر می شود. انواع عشق از دیدگاه او عبارتند از: ۱- عشق رمانتیک؛ ۲- عشق رفاقتی؛ ۳- عشق بازیگرانه؛ ۴- عشق شهوانی؛ ۵- عشق واقع گرایانه؛ ۶- عشق همراه با از خودگذشتگی. نتایج تحقیق قمرانی (۱۳۸۴) نشان داد که عشق نقش مهمی در رضایت زناشویی دارد و عشق و اعتماد بین همسران نخستین انگیزه در سازگاری و حل تعارض بوده است. عشق رمانتیک بخش مهمی از ازدواج محسوب می شود و بسیاری از افراد عشق رمانتیک را به عنوان پایه ای برای زندگی زناشویی در نظر می گیرند (دیون و دیون^{۱۵}، ۱۹۹۱). گلاسر (۱۹۹۸)؛ به نقل از فرحبخش و شفیق آبادی، ۱۳۸۵) عقیده دارد عشق فرآیندی است که خود زوج ها بوجود

^۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد مشاوره خانواده دانشگاه اصفهان (نویسنده مسئول؛ تلفن 09399899976 :

ایمیل آدرس: raheleh_sobouhi@yahoo.com)

^۲ کارشناس ارشد مشاوره خانواده دانشگاه اصفهان. آدرس ایمیل: fheidari10@gmail.com

^۳ دانشیار گروه مشاوره خانواده دانشگاه اصفهان. آدرس ایمیل: fahtehizade@gmail.com

⁴ - Conflict

⁵ - Halford

⁶ - Maddi

⁷ - Barelds

⁸ - Fisher & McNulty

⁹ - Banas

¹⁰ - Bartholomew & Horowitz

¹¹ - Steuber

¹² - Feeny

¹³ - Esch & Stefano

¹⁴ - Lee

¹⁵ - Divon & Divon

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

می‌آورند. تا زمانی که زوج‌ها هر دو خود را متعهد به ادامه رابطه بدانند و دارای این اعتقاد باشند که عشق چیزی است که خودشان انتخاب کرده‌اند، رابطه عاشقانه، ادامه خواهد داشت. با توجه به اهمیت مسئله و ضرورت بررسی موضوع، و با توجه به اهمیت خصوصیات شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و نوع عشق بین زوجین در چگونگی مدیریت تعارض زوجین هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه میان خصوصیات شخصیتی، سبک‌های دلبستگی و نوع عشق بین زوجین با مدیریت تعارض آنها می‌باشد. فرضیات این پژوهش عبارتند از:

۱- بین خصوصیات شخصیتی و مؤلفه‌های مدیریت تعارض زوجین رابطه وجود دارد.

۲- بین سبک‌های دلبستگی و مؤلفه‌های مدیریت تعارض زوجین رابطه وجود دارد.

۳- بین نوع عشق ورزی و مؤلفه‌های مدیریت تعارض زوجین رابطه وجود دارد.

روش

این تحقیق از نوع همبستگی پیش بین می‌باشد. جامعه‌ی آماری در این پژوهش والدین دانش‌آموزان مقطع راهنمایی می‌باشند. روش نمونه‌گیری از نوع تصادفی می‌باشد. به این ترتیب که از میان نواحی آموزش و پرورش شهر اصفهان، ناحیه‌ی ۲ آموزش و پرورش به طور تصادفی انتخاب گردید سپس از میان مدارس دخترانه یک مدرسه و از میان مدارس پسرانه نیز یک مدرسه به تصادف انتخاب شد و پرسشنامه‌های پژوهش جهت تکمیل نمودن به ۸۰ نفر از والدین دانش‌آموزان ارائه گردید. ابزارهای اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش عبارتند از:

آزمون ۵ عامل بزرگ شخصیت: پرسشنامه‌ی شخصیتی (NEO): این آزمون دارای ۵ عامل یا شاخص اصلی است که عبارتند از: روان رنجورخویی^۱، برون‌گرایی^۲، گشودگی نسبت به تجربه^۳، توافق‌پذیری^۴ و وجدان‌گرایی^۵. هلدن (۱۹۹۹)، به نقل از فتحی آشتیانی، (۱۳۸۹) ضریب آلفای این ۵ عامل را در دامنه ۵۶٪ (برای باز بودن نسبت به تجربه) تا ۸۷٪ (برای روان رنجورخویی) گزارش نموده است. گروسی (۱۳۷۷)، به نقل از فتحی آشتیانی، (۱۳۸۹) ضریب پایایی این ۵ عامل را به ترتیب ۵۴٪، ۷۵٪، ۷۵٪، ۸۳٪ و ۷۵٪ درصد به دست آورده است.

پرسشنامه‌ی تجدیدنظر شده تجارب مربوط به روابط نزدیک: این مقیاس شامل آیت‌های سنجش اضطراب و اجتناب می‌باشد. در رابطه با روایی آزمون، سیبلی و همکاران (۲۰۰۵)، با استفاده از تحلیل‌های خطی سلسله‌مراتبی، نشان دادند که این پرسشنامه در حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد از هیجان‌های مرتبط با دلبستگی در رابطه با فرد محبوب را تبیین می‌کند. در بررسی همسانی درونی این آزمون فرچایلد و فینی (۲۰۰۶)، همسانی بالایی را برای مقیاس‌های اضطراب و اجتناب نشان دادند. در مطالعه‌ی آنان ضریب آلفا برای مقیاس اضطراب، ۰/۹۱۷ و برای مقیاس اجتناب ۰/۹۲۷ گزارش شد. همچنین، بطلانی (۱۳۸۷) همسانی درونی را برای مقیاس اضطراب ۰/۹۲ و برای مقیاس اجتناب ۰/۹۱ گزارش کرد.

پرسشنامه‌ی سبک‌های مدیریت حل تعارض: این ابزار توسط رحیم^۸ ساخته شده است. متوسط همبستگی برای این پرسشنامه ۰/۷۱ است (رحیم، ۱۹۸۳؛ به نقل از قادر پور، ۱۳۸۸). آلفای کرونباخ آن به ترتیب برای سبک یک‌پارچه نگر ۰/۹۲ برای سبک مهربان یا مصالحه ۰/۹۰ و برای سبک تحکم یا سلطه‌گری ۰/۸۲، سبک اجتناب ۰/۸۷ و برای سبک مصالحه ۰/۷۶ و برای کل سبک‌های مدیریت تعارض ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسشنامه‌ی سبک‌های عشق ورزی لی: این پرسشنامه توسط هندریک و هندریک (۱۹۹۶) تهیه شده است و شش سبک عشق را مورد سنجش قرار می‌دهد. روایی محتوایی این ابزار توسط ۵ نفر از متخصصین مشاوره خانواده در دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه اصفهان تأیید شد و سپس بر روی ۶۰ نفر نمونه به صورت مقدماتی اجرا گردید. آلفای کرونباخ آن در سبک عشق‌ورزی رمانتیک ۰/۷۹، در سبک عشق‌ورزی بازیگرانه ۰/۶۸ و در سبک عشق‌ورزی دوستانه ۰/۷۲ و در سبک عشق‌ورزی واقع‌گرایانه ۰/۷۲ و در سبک عشق‌ورزی شهوانی ۰/۷۲ و در فداکارانه ۰/۹۳ به دست آمد. (بیات، ۱۳۸۷)

همچنین داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS-18 مورد آزمون و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

- 1 --Neurotism
- 2 - Extraversion
- 3 - Openness Experience
- 4 - Agreeableness
- 5 - Conscientiousness
- 6 - Sibley
- 7 - Fairchild & Finney
- 8 - Rahim

دوازدهمین سمینار انجمن مشاوره ایران

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

فرضیه ۱: بین خصوصیات شخصیتی و سبک های مدیریت حل تعارض زوجین رابطه وجود دارد. تحلیل رگرسیون چند متغیری نشان داد که میان سبک های مدیریت یکپارچه و مهربان همبستگی آماری معناداری وجود دارد.

جدول ۱: تحلیل رگرسیون گام به گام چند متغیری برای رابطه بین خصوصیات شخصیتی و سبک مدیریت یکپارچه

مدل	همبستگی چندگانه	مجذور همبستگی	معنی داری
-----	-----------------	---------------	-----------

روان رنجوری	۰/۲۴۴	۰/۰۵۹	۰/۰۰۲
-------------	-------	-------	-------

از مجموع انواع مولفه های ویژگی های شخصیتی روان رنجوری در معادله، بطور معنی داری سبک مدیریت یکپارچه را پیش بینی می کنند.

جدول ۲: ضرایب خام و استاندارد در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای رابطه بین خصوصیات شخصیتی و سبک مدیریت یکپارچه

مدل	B	ضرایب غیر استاندارد		T	معنی داری
		خطای انحراف معیار	بنا		
ثابت	۳۷/۰۱۳	۳/۱۴۴	-	۸/۵۹۳	**/۰۰۱
روان رنجوری	-۰/۱۳۷	۰/۰۴۳	۰/۲۴۴	۳/۱۵۸	**/۰۰۲

اگر همه متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند روان رنجوری رابطه معنی داری با مولفه سبک مدیریت یکپارچه دارد.

جدول ۳: تحلیل رگرسیون گام به گام چند متغیری برای رابطه بین خصوصیات شخصیتی و سبک مدیریت مهربان

مدل	همبستگی چندگانه	مجذور همبستگی	معنی داری
روان رنجوری	۰/۲۴۴	۰/۰۵۹	۰/۰۰۲
مدل	همبستگی چندگانه	مجذور همبستگی	معنی داری

از مجموع انواع مولفه های ویژگی های شخصیتی، روان رنجوری در مرحله اول و برون گرایی در مرحله دوم وارد معادله شده است.

جدول ۴: ضرایب خام و استاندارد در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای رابطه بین خصوصیات شخصیتی و سبک مدیریت مهربان

مدل	B	ضرایب غیر استاندارد		T	معنی داری
		خطای انحراف معیار	بنا		
ثابت	۳۶/۰۲۹	۲/۸۸۵	-	۱۰/۰۶۱	**/۰۰۱
روان رنجوری	-۰/۰۹۲	۰/۰۴۰	۰/۱۸۱	۲/۳۱۵	*/۰۰۲
ثابت	۳۲/۱۱۱	۲/۰۸۶	-	۵/۴۱۲	**/۰۰۱
روان رنجوری	-۰/۰۹۵	۰/۰۳۹	۰/۱۸۷	۲/۴۲۸	*/۰۰۱
برون گرایی	-۰/۰۹۲	۰/۰۳۹	۰/۱۸۲	۲/۳۵۹	*/۰۰۲

اگر همه متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند نمره روان رنجوری و برون گرایی رابطه معنی داری با مولفه سبک مدیریت مهربان دارد.

دوازدهمین سمینار انجمن مشاوره ایران

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

فرضیه ۲: بین سبک های دلبستگی و سبک های مدیریت حل تعارض زوجین رابطه وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیری نشان داد که همبستگی معنادار تنها میان سبک های مدیریت مهربان و سلطه گر با سبک های دلبستگی وجود دارد.

جدول ۵: تحلیل رگرسیون گام به گام چند متغیری برای رابطه بین سبک مدیریت مهربان با تجارب نزدیک

مدل	همبستگی چندگانه	مجذور همبستگی	معنی داری
-----	-----------------	---------------	-----------

اضطراب ۰/۲۴۳ ۰/۵۹ ۰/۰۰۲

از مجموع انواع مولفه های تجارب نزدیک، اضطراب وارد معادله شده است و بطور معناداری، سبک مدیریت مهربان را پیش بینی می کند.

جدول ۶: ضرایب خام و استاندارد در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای رابطه بین سبک مدیریت مهربان با تجارب نزدیک

معنی داری	T	ضرایب استاندارد		مدل
		بتا	B	
**/۰/۰۱	۱۱/۰۴۰	-	۴/۰۰۴	ثابت
**/۰/۰۲	-۲/۱۲۳	۰/۲۲۳	-۰/۰۳۷	اضطراب

اگر همه متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند نمره اضطراب رابطه معنی داری با مولفه سبک مدیریت مهربان دارد.

جدول ۷: تحلیل رگرسیون گام به گام چند متغیری برای رابطه بین سبک مدیریت سلطه گر با تجارب نزدیک

مدل	همبستگی چندگانه	مجذور همبستگی	معنی داری
-----	-----------------	---------------	-----------

اجتناب ۰/۲۲۴ ۰/۰۵۰ ۰/۰۰۴

از مجموع انواع مولفه های تجارب نزدیک، اجتناب وارد معادله شده است و بطور معنی داری سبک مدیریت سلطه گر را پیش بینی می کند.

جدول ۸: ضرایب خام و استاندارد در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای رابطه بین سبک مدیریت سلطه گر با تجارب نزدیک

معنی داری	T	ضرایب استاندارد		مدل
		بتا	B	
**/۰/۰۱	۹/۲۵۲	-	۴/۷۸۳	ثابت
**/۰/۰۴	-۲/۸۸۷	-۰/۲۲۴	-۰/۰۴۴	اجتناب

اگر همه متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند نمره اجتناب رابطه معنی داری با سبک مدیریت سلطه گر دارد.

فرضیه ۳: بین نوع عشق و سبک های مدیریت حل تعارض زوجین رابطه وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندمتغیری نشان داد که تنها میان سبک های مدیریت حل تعارض یکپارچه و سلطه گر با انواع عشق رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۹: تحلیل رگرسیون گام به گام چند متغیری برای رابطه سبک مدیریت یکپارچه و سبک های عشق ورزی

مدل	همبستگی چندگانه	مجذور همبستگی	معنی داری
-----	-----------------	---------------	-----------

دوازدهمین سمینار انجمن مشاوره ایران

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

واقع گرایانه	۰/۲۷۸	۰/۰۷۷	**۰/۰۰۱
--------------	-------	-------	---------

از بین انواع سبک های عشق ورزی، سبک واقع گرایانه وارد معادله شده است و بطورمعنی داری سبک مدیریت یکپارچه را پیش بینی می کنند.

جدول ۱۰: ضرایب خام و استاندارد در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای رابطه سبک مدیریت یکپارچه و سبک های عشق ورزی

مدل	B	ضرایب غیر استاندارد		T	معنی داری
		خطای انحراف معیار	بنا		
ثابت	۴۴/۲۵۲	۴/۷۸۳	-	۹/۲۵۲	**۰/۰۰۱
واقع گرایانه	-۰/۱۲۸	-۰/۰۴۴	-۰/۲۳۴	-۲/۸۸۷	**۰/۰۰۴

اگر همه متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند سبک واقع گرایانه رابطه معنی داری با مولفه سبک مدیریت یکپارچه دارد.

جدول ۱۱: تحلیل رگرسیون گام به گام چند متغیری برای رابطه بین سبک مدیریت سلطه گر و سبک ها عشق ورزی

مدل	همبستگی چندگانه	مجذورهمبستگی	معنی داری
فداکارانه	۰/۱۸۸	۰/۰۳۵	*۰/۰۱۷
رمانتیک	۰/۲۵۸	۰/۰۶۶	*۰/۰۲۳

از مجموع انواع سبک های عشق ورزی، مولفه فداکارانه و رمانتیک وارد معادله شده است. مولفه عشق فداکارانه در معادله، بطور معنی داری سبک مدیریت سلطه گر را پیش بینی می کنند و اضافه شدن مولفه رمانتیک قدرت پیش بینی را افزایش می دهد.

جدول ۱۲: ضرایب خام و استاندارد در تحلیل رگرسیون چند متغیری برای رابطه بین سبک مدیریت سلطه گر و سبک ها عشق ورزی

مدل	B	ضرایب غیر استاندارد		T	معنی داری
		خطای انحراف معیار	بنا		
ثابت	۳۶/۶۲۴	۷/۵۸۰	-	۱۴/۱۹۴	**۰/۰۰۱
فداکارانه	-۰/۱۲۸	-۰/۰۶۲	-۰/۱۸۸	-۲/۴۰۳	*۰/۰۱۷
ثابت	۳۹/۳۷۲	۴/۰۶۵	-	۷/۲۲۵	**۰/۰۰۱
فداکارانه	-۰/۱۴۲	-۰/۰۶۱	-۰/۱۸۰	-۲/۳۳۵	*۰/۰۲۱
رمانتیک	-۰/۱۶۹	-۰/۰۷۴	-۰/۱۷۷	۲/۲۸۸	*۰/۰۲۳

اگر همه متغیرها همزمان کنترل و وارد معادله گردند نمره مولفه فداکارانه و رمانتیک رابطه معنی داری با مولفه سبک مدیریت سلطه گر دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج آزمون فرضیه اول نشان داد که بین سبک های مدیریت و خصوصیات شخصیتی همبستگی وجود دارد؛ در تبیین این یافته ها می توان گفت اساس روان رنجوری بر تجربه هیجانانگام نامطلوب است که شامل عصبيت، ناراحتی، دست پاچگی، باورهای نامعقول و غیر واقع بینانه، کنترل بسیار کم تکانه ها در مقابل نیازها، نایمندی شخصی، مستعد تنیدگی، اضطراب، افسردگی، خصومت و آسیب پذیری است (یاسمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۰). این در حالی است

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

که سبک حل تعارض یکپارچه مستلزم همکاری طرفین، علاقه به اهداف خود و طرف مقابل و حل موفق مشکل و افزایش رابطه است. در این سبک طرفین خواهان راه حلی مشترک و مفید برای هر دو نفر هستند و یکدیگر را در این زمینه حمایت می کنند. روشن است که هر چقدر افراد روان رنجورتر باشند کمتر احتمال دارد که بتوانند از این سبک مدیریت حل تعارض استفاده کنند. در رابطه با عامل برونگرایی نیز می توان گفت که این عامل با خصوصیتی چون گرمی و محبت، جمع گرایی، جرأت ورزی، فعالیت، هیجان خواهی، عواطف مثبت و مطلوب شناخته می شود. این خصوصیات به زوجین امکان می دهد که فضای مثبت و دل انگیزی را در زندگی مشترک خود ایجاد کنند و تعارضات خود را بهتر و کارآمدتر برطرف نمایند. این درحالی است که سبک مدیریت حل تعارض مهربان نیز سبکی مشارکتی و قاطعانه است. در این سبک، افراد اهدافی را واگذار می کنند تا اهداف دیگری را بدست آورند. هر چه افراد برونگرا تر باشند امکان استفاده آنها از این سبک و میزان موفقیت آنها در حل تعارض بیشتر است و همچنین هر چه روان رنجور تر باشند کمتر امکان دارد که بتوانند با طرف مقابل به توافق برسند. نتایج فرضیه دوم نشان داد بین مؤلفه های تجارب نزدیک (سبک های دل بستگی) و سبک های مدیریت حل تعارض رابطه معناداری وجود دارد. بر اساس تحقیقات، رابطه قوی و مهمی میان سبک دل بستگی و ساختار خانواده و سازگاری زناشویی وجود دارد. در رابطه با نتایج این پژوهش می توان گفت بزرگسالان دل بسته اضطرابی، تمایل به ایجاد ارتباط با اطرافیان را دارند در حالی که از این کار می ترسند و اعتماد لازم به آنها را ندارند. آنها مطمئن نیستند که مورد عشق و علاقه دیگران قرار بگیرند. این افراد تصویر منفی از خود داشته ولی نگرش آنها نسبت به دیگران مثبت است. این خصوصیات ممکن است منجر به کنار کشیدن آنها هنگام بروز تعارضات گردد. بر این اساس آنها نمی توانند از سبک حل تعارض مهربان جهت برطرف شدن مشکلات استفاده کنند. در مورد افراد اجتنابی نیز باید گفت آنها احساس دوست داشته نشدن و طرد از جانب مراقبان اولیه را تجربه کرده اند. خوداتکایی بیش از اندازه و کم اهمیت نشان دادن روابط نزدیک به عنوان یک مکانیزم برای بی اثر نشان دادن چنین تجربی می باشد. این خصوصیات در این افراد ممکن است منجر به احساس تنهایی شود. روشن است که این خصوصیات در شیوه حل تعارضات آنها نیز اثر گذار است و ممکن است سبک حل تعارض سلطه گر را در روابط زناشویی آنها بوجود آورد. افرادی که از این سبک استفاده می کنند دارای رفتارهای پرخاشگرانه و غیر مشارکتی هستند. این سبک میدان نبردی است که پیروزی، هدف آن است و علاقه به طرف مقابل بی اهمیت است. با توجه به خصوصیات افراد اجتنابی از یک طرف و سبک مدیریت سلطه گر از طرف دیگر، روشن است که سبک دل بستگی اجتنابی می تواند احتمال استفاده از سبک مدیریت سلطه گر را افزایش دهد. آزمون فرضیه سوم نشان داد که میان سبک مدیریت یکپارچه و سبک عشق ورزی واقع گرایانه همبستگی مثبت معناداری وجود دارد و نیز سبک عشق ورزی رمانتیک و فداکارانه توان پیش بینی سبک مدیریت سلطه گر را دارا می باشند. همانطور که در مورد سبک مدیریت یکپارچه توضیح داده شد در این سبک، همکاری سازنده و مشترکی میان طرفین برای حل تعارض وجود دارد و هر کس سهم خود را در ایجاد تعارض پذیرفته و برای حل آن مسئولیت می پذیرد. از طرفی، عشق واقع گرایانه عشقی منطقی است که در آن شریک رابطه، براساس نیازهای شخصی و همخوانی با سن، مذهب، سوابق، شخصیت انتخاب می شود. در این نوع عشق روابط متعهدانه هستند. این عشق مشمول داشتن ارتباط، توجه، تعهد، محبت و حمایت از یکدیگر است بی آنکه هیجانانگیز و احساسات تندی در کار باشد (وارن، ترجمه چراچه داغی، ۱۳۷۷). روشن است که هر چه سبک عشق ورزی افراد از نوع واقع گرایانه باشد احتمال بیشتری وجود دارد که آنها برای حل تعارضات خود از سبک مدیریت حل تعارض یکپارچه استفاده کنند. در رابطه با سبک عشق ورزی رمانتیک می توان گفت که در این عشق میل فیزیکی شدید به معشوق وجود دارد. عشق رمانتیک به معنای تأکید شدید، ارزش دهی مفرط و میل بالا برای یکی شدن با فردی است که شخص حس می کند به او تعلق دارد. عشق فداکارانه نیز عشقی است غیرشرطی، همراه با مراقبت از معشوق، انعطاف پذیری و بخشندگی. با توجه به این توصیفات و بر اساس آنچه در مورد سبک مدیریت سلطه گرانه گفته شد مسلماً هر چه سبک عشق ورزی افراد از این نوع باشد کمتر امکان دارد که از سبک مدیریت سلطه گرانه استفاده کنند چون خصوصیات آنها کاملاً با یکدیگر در تضاد می باشد. در مجموع و با توجه به مبانی نظری و پژوهشی، می توان گفت ویژگی های شخصیتی، سبک دل بستگی و نوع عشق ورزی در زوجین از طریق ساز و کارهای متعددی در عرصه روابط و فرایندهای تعاملی زوج ها وارد می شوند و بدین ترتیب بستر را برای ناسازگاری زناشویی و تعارضات یا بر عکس تفاهم و رضایت زناشویی فراهم می آورند. بر اساس یافته های این پژوهش پیشنهاد می شود متخصصان امر و مشاوران در برنامه های درمانی و آموزشی خود جهت حل تعارضات زوجین، به این عوامل نیز توجه نمایند تا نتیجه بهتر و پایدارتری از فرایند درمان حاصل گردد. از محدودیت های این پژوهش می توان به اجرای آن در میان زوجین دارای فرزند سنین مدرسه اشاره کرد. بنابراین پیشنهاد می شود تحقیقات مشابهی در میان زوجین بدون فرزند یا دارای فرزند کوچکتر نیز انجام شود.

منابع

بشارت، م. ع. و فیروزی، م. (۱۳۸۲). مقایسه زنان و مردان ناباور بر حسب سبک دل بستگی و سازش روانشناختی با ناباور. مجله روانشناسی و علوم تربیتی، صص ۲۷-۴۵ (۲) ۳۳.

بطلانی، س. (۱۳۸۷). تأثیر زوج درمانی مبتنی بر نظریه دل بستگی بر رضایت و صمیمیت جنسی زوجین شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه اصفهان.

بیات، م. (۱۳۸۶). بررسی تأثیر ایماگوتراپی بر سبک های عشق ورزی زوجین شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد مشاوره، دانشگاه اصفهان.

حکیمی، ل. ف. فاتحی زاده، م. باغبان، (۱۳۹۱). اثربخشی آموزش امنیت هیجانی بر تعارضات زناشویی زنان متأهل شهر اصفهان. مطالعات زنان، ۱۰(۱)، صص ۱۰۳-۱۲۴.

دیباچی فروشانی، ف.؛ امامی پور، س.؛ محمودی، غ. (۱۳۸۸). رابطه سبک های دل بستگی و راهبردهای حل تعارض بر رضایت مندی زناشویی زنان. اندیشه و رفتار (روانشناسی کاربردی) بهار ۱۳۸۸؛ ۳(۱۱): ۸۷-۱۰۱.

دوازدهمین سمینار انجمن مشاوره ایران

کاربرد مشاوره در ارتقای کیفیت زندگی

فتحی آشتیانی، ع (۱۳۸۹). آزمون های روان شناختی. تهران: بعثت.

فرحبخش، ک. و شفیعی آبادی، ع. (۱۳۸۵). ابعاد عشق ورزی بر اساس نظریه سه بعدی عشق در چهار گروه زوج های در مرحله نامزدی، عقد، ازدواج و دارای فرزند.

قمرانی، ج (۱۳۸۵). بررسی روابط عاشقانه زوجین ایرانی و رابطه آن با رضایت زناشویی و متغیرهای دموگرافیک، تازه ها و پژوهش های مشاوره، ۵(۱۷): ۹۵-۱۰۹.

کامکاری، ک. (۱۳۸۸). روانشناسی عشق. چاپ اول. تهران: انتشارات بال.

وارن، ن (۱۳۷۷). در جستجوی عشق زندگی. ترجمه مهدی قراچه داغی. نشر اوحدی. چاپ اول.

یاسمی نژاد، پ؛ گل محمدیان، م؛ ابراهیمی، ل (۱۳۹۰). بررسی رابطه پنج عامل شخصیت با رضایت زناشویی در بیهو زنان مزدوج با برادر شوهر. فرهنگ مشاوره و روان درمانی، ۲۰(۷): صص: ۸۵-۱۰۳.

Banes, R. (2004). Adult attachment and marital satisfaction: Evidence for dyadic configuration effects. *Journal of Social and Persona Relationships*, 21, 273-282.

Barelds, P. H. (2005). Self and partner personality in intimate relationships. *European Journal of Personality*, 19, 501-518

Bartholomew, K & Horowitz, L.M, (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four category model, *Journal of Personality and Social Psychology*, 61, 226-224

Divon, K.L., & Divon, K.K, (1991) Psychological individualism and romantic love, *Journal of Social Behavior and personality*, 6, 11-33.

Esch, T. , & Stefano, G. B. (۲۰۰۵). The neurobiology of love. *Neuroendocrinology Letters*, ۲۶(۳), ۱۷۵- ۱۹۲

Fairchild A.j.&Finney S.j.(2006).Investigating validity evidence for the experiences in close relationships-revised questionnaire.Educational and psychological measurement.66, 1, 116-135

Feeney ,J.A)2002).Attachment , marital interaction, and relationship satisfaction :A diary study. *Personal Relationships*, 9,39-55

Fisher, T. D., & McNulty. J. (2008). Neuroticism and marital satisfaction: The mediating role played by the sexual relationship. *Jouranal of Family Psychology*. 22(1), 112-122.

Halford, W. K.(۲۰۰۱). *Brief Therapy for Couples: Helping partners help themselves*. New York: Guilford Press.

Maddi, S (1989), *Personality theories*, Wadsworth, INC..

Sibley C.G.Fisher R. Rliu j.H.(2005).Reliability and validity of the revised experiences in close relationship(ECR-R)self-report measure of adult romantic attachment.personality and social psychology bulletin.31, 11 ,1524-1536

Steuber, K. R. (2005). Adult attachment, conflict style and relationship satisfaction : comprehensive model. Unpublished master's thesis , Del aware university.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.